

Madam Baterflai

SIUŽETAS

I veiksmas (Anthony Minghella pastatymas)

Japonija, Nagasakis, 1900. Amerikiečių karo laivyno leitenantas Benjaminas Franklinas Pinkertonas susimokėjo už vedybas su jaunate geiša Čio Čio san, vadinama madam Baterflai. Tarpininkas, mokamas piršlys Goras, aprodo namelį, kuriame jaunavedžiai gyvens. JAV konsulas Šarplesas bando atkalbėti Pinkertoną nuo vedybų: mergaitė nuoširdžiai įsimylėjusi leitenantą, o jam teisinės galios neturinčios vedybos tėra formalumas. Pinkertonas nuramina konsulą, nors prasitaria, kad ateityje iš tikrųjų tikisi susituokti su amerikiete.

Atvyksta Čio Čio san su savo draugėmis. Mergaitė žavi vaikišku tyrumu ir rafinuotomis manieromis: iš kilmingos, tačiau nusigyvenusios šeimos, geiša ji dirba iš vargo. Paaiškėja, kad jos tėvas nusižudė imperatoriaus įsakymu.

Pasirodo kiti svečiai, ir netikra vedybų ceremonija įvyksta. Pasigirdus tostams, bonza, budistų vienuolis, praneša, kad Baterflai atsivertė į krikščionybę. Visa japonų bendruomenė ją prakeikia.

Pinkertonas ramina Baterflai. Ištikimoji tarnaitė Suzuki ją rengia nakčiai. Jaunavedžiai lieka vieni. Naktis, žvaigždžių nusėtas dangus.

II veiksmas, I dalis

Praėjo treji metai. Netrukus po vedybų Pinkertonas išvyko pažadėjęs pavasarį grįžti. Su sūneliu ir tarnaitė Suzuki Čio Čio san skursta, tačiau tebelaukia vyro.

Šarplesas atneša Pinkertono laišką, bet niekaip negali jo perskaityti, nes Čio Čio san nepaliamajam čiauška. Tuo pat metu atvyksta Goras ir princas Jamadoris, turtingas Čio Čio san gerbėjas. Kaip ir keletą kartų anksčiau, Baterflai atmeta Jamadorio pasiūlymą tekėti, sakydama, kad ji turi vyrą. Goras primena, kad pagal Japonijos įstatymus palikta moteris automatiškai ištuokiama. Baterflai atkerta, kad ji – amerikietė ir pripažįsta tik Amerikos įstatymus. Goras ir Jamadoris išeina. Šarplesas vėl bando perskaityti Čio Čio san Pinkertono laišką ir paaiškinti, kad ji nelauktą Pinkertono sugrįžtant, o priimtą princo Jamadorio ranką. Tuomet Baterflai atskleidžia savo kozirį – ji augina Pinkertono sūnų. Ji netiki, kad tai žinodamas Pinkertonas galėtų ją pamiršti. Sutrikęs Šarplesas palieka Baterflai laukti.

Patrankos šūvis praneša atplaukiant Pinkertono laivą.

II veiksmas, II dalis (originale III veiksmas)

Baterflai visą naktį veltui laukia Pinkertono. Suzuki prikalbina ją pailsėti. Tuo metu atvyksta Šarplesas su Pinkertonu, tikėdamiesi rasti Suzuki vieną. Ši turėtų vėliau paaiškinti Čio Čio san, kad Pinkertonas vedė amerikietę Keitę ir kad jiedu nori įsivaikinti Čio Čio san sūnų. Sukrėstas to, kas atsitiko, Pinkertonas palieka Šarplesą ir Keitę vienus su Suzuki. Įėjusi Baterflai supranta visą tiesą. Ji ryžtasi tam, kas dar liko jos valioje, – numirti.